

**โครงการชุมชนก้าวไกลเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภคก้าวหน้า
ภายใต้การพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.)
อำเภอหนองพอก ปีงบประมาณ ๒๕๖๗**

*****

ผู้รับผิดชอบโครงการ : งานคุ้มครองผู้บริโภค

หลักการและเหตุผล

อาหารเป็นหนึ่งในปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การบริโภคอาหารที่ไม่สะอาดเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดโรคมัยไข้เจ็บ โดยมีเชื้อโรคและสารปนเปื้อนหลายชนิดที่เป็นอันตรายถึงชีวิต หลักสำคัญในการเลือกรับประทานอาหารนอกเหนือจาการรสชาติอาหารแล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงและพิจารณาควคู้ไปด้วย คือคุณค่าตามหลักโภชนาการ คุณภาพ ความสะอาดและปราศจากสารปนเปื้อน จากสถิติการป่วยและเสียชีวิตของคนไทยพบว่าป่วยด้วยโรคที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพเป็นอันดับต้นๆเช่นโรคมะเร็งทุกชนิด โรคหัวใจขาดเลือด โรคเส้นเลือดในสมองอุดตัน เป็นต้น ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากการบริโภคอาหารที่ไม่ปลอดภัย มีสารปนเปื้อน อาหารที่ไม่มีมาตรฐาน อาหารแปลกปลอม อาหารสุกๆดิบๆ เป็นต้น

การบริโภคอาหารเพื่อให้ได้อาหารที่สะอาดปลอดภัยมีคุณค่าตามหลักโภชนาการและปราศจากสารปนเปื้อนนั้น จำเป็นต้องมีระบบการดูแลควบคุมตรวจสอบคุณภาพความปลอดภัยของอาหารทุกระบวนการ ฉะนั้นเพื่อให้ประชาชนสามารถจัดหาอาหารที่สะอาดปลอดภัยมาบริโภคได้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่ง จึงจำเป็นต้องมีระบบการดูแลควบคุมตรวจสอบคุณภาพความปลอดภัยของอาหาร และดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปสามารถรับทราบข้อมูลและเข้าถึงการบริโภคอาหารที่สะอาดและปลอดภัยได้

นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพ เครือข่าย คบส. เพื่อให้มีความรู้ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มต่างๆ ในชุมชน มุ่งเน้นความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค ให้กับกลุ่มประชาชนทั่วไป โดยเน้นกลุ่ม อสม. และกลุ่ม อย.น้อย ได้แก่ ความรู้ในการเลือกซื้อ เลือกใช้ ผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างปลอดภัย การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์สิทธิผู้บริโภค และช่องทางการร้องเรียน

อำเภอหนองพอก แบ่งพื้นที่การปกครองเป็น ๙ ตำบล ๑๒๐ หมู่บ้าน มีจำนวนหลังคาเรือน ๔,๘๔๘ หลังคาเรือน มีประชากร ๖๖,๕๐๖ คน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๑๒ แห่ง ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ครอบครัวมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว วิถีชีวิต นิยมบริโภคอาหารปรุงสุกหรืออาหารถุง เนื่องจากไม่มีเวลา สะดวก และประหยัดกว่า ทำให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากพฤติกรรมดังกล่าวได้ จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาสุขภาพของประชาชนในอำเภอหนองพอก พบว่า ยังป่วยด้วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และโรคติดเชื้อในระบบทางเดินอาหารอยู่ สาเหตุจากการนิยมบริโภคลาบ หมูดิบในครัวเรือน สถานบริการสาธารณสุขทุกแห่ง ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้ร่วมใจกันทำโครงการ ชุมชนก้าวไกลเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภคก้าวหน้าอำเภอหนองพอก ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ภายใต้การพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เพื่อเป็นการ เฝ้าระวังและประกันคุณภาพของอาหาร และพัฒนาและสร้างความรู้แก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภคให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกซื้ออาหารที่เหมาะสม อันจะส่งผลให้ประชาชนได้บริโภคอาหารที่สะอาด ปลอดภัยต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพความปลอดภัยของอาหารและร้านจำหน่ายอาหารภายในเขตอำเภอหนองพอก
๒. เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอันตรายและโรคภัยไข้เจ็บที่มีสาเหตุอันเนื่องมาจากการบริโภคอาหารที่ไม่ปลอดภัยของประชาชน
๓. เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพของสม.ผู้ประกอบการ และเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภค ในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคในชุมชน
๔. เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายและความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการและผู้บริโภคให้ตระหนักและเฝ้าระวังตนเองจากการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสม

พื้นที่ดำเนินการ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่งเขตอำเภอหนองพอก

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ขั้นเตรียมการ

- ๑.๑ จัดทำแนวทางการดำเนินงานการบริโภคอาหารสะอาดปลอดภัยปราศจากสารปนเปื้อน
- ๑.๒ เสนอโครงการและแผนงานเพื่อขอรับสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน

๒. ขั้นดำเนินการ

- ๒.๑. ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานแก่คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
- ๒.๒ ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน การรณรงค์ให้ความรู้และพฤติกรรมด้านการบริโภคอาหารสะอาดปลอดภัยปราศจากสารปนเปื้อน ความรู้ในการเลือกซื้อ เลือกใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างปลอดภัย การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์สิทธิผู้บริโภค และช่องทางการร้องเรียนแก่สม.ผู้ประกอบการ ผู้บริโภคและประชาชนทั่วไป
- ๒.๓ ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน การรณรงค์ให้ความรู้และพฤติกรรมด้านการบริโภคอาหารสะอาดปลอดภัยปราศจากสารปนเปื้อน ความรู้ในการเลือกซื้อ เลือกใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างปลอดภัย การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์สิทธิผู้บริโภค และช่องทางการร้องเรียนแก่นักเรียนทุกโรงเรียน (อย.น้อย)
- ๒.๔ ดำเนินการตรวจสอบสารปนเปื้อนในอาหาร ในตลาดสด เขตรับผิดชอบ รพ.สต.ทุกแห่ง
- ๒.๕ ดำเนินการตรวจร้านอาหารและแผงลอยจำหน่ายอาหารภายในเขตรับผิดชอบ รพ.สต.ทุกแห่งตามมาตรฐานการจัดตั้งร้านขายอาหารและแผงลอยจำหน่ายอาหารที่ถูกต้องหลักสุขภาพ
- ๒.๖ ประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ในการพัฒนาตลาดสดประเภทที่ ๑ ให้ผ่านเกณฑ์ตลาดสดน่าซื้อ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔
- ๒.๗ ประชาสัมพันธ์โครงการโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ เติมนรณรงค์ เสียงตามสายหรือหอกระจายข่าวของแต่ละหมู่บ้าน ในเขตอำเภอหนองพอก

๓. ขั้นติดตามประเมินผล

- ๓.๑ ดำเนินการตรวจสอบสารปนเปื้อนซ้ำทุกเดือน
- ๓.๓ สรุปผลโครงการและรายงานผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไป

ระยะเวลาดำเนินการ

มกราคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๗

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ
ขั้นเตรียมการ		
๑. จัดทำแนวทางการดำเนินงานการบริโภคอาหารสะอาดปลอดภัย ปราศจากสารปนเปื้อน	รพ.สต.ทุกแห่ง	มกราคม ๒๕๖๗
๒. เสนอโครงการและแผนงานเพื่อขอรับสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน		มกราคม ๒๕๖๗
ขั้นดำเนินการ		
๑. ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานแก่เจ้าหน้าที่ รพ.สต.ทุกแห่ง	เจ้าหน้าที่ รพ.สต.ทุกแห่ง	มกราคม ๒๕๖๗
๒. ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้ความรู้มุ่งเน้นความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค แก่ อสม. ผู้ประกอบการ ผู้บริโภคและประชาชนทั่วไป	หมู่บ้านละ ๕๐ คน	มกราคม ๒๕๖๗
๓. ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานมุ่งเน้นความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค แก่ นักเรียนทุกโรงเรียน (อย.น้อย)	โรงเรียนละ ๕๐ คน	มกราคม ๒๕๖๗
๔. ดำเนินการตรวจสอบสารปนเปื้อนในอาหาร ในตลาดสด เขตรับผิดชอบ รพ.สต.ทุกแห่ง	ตลาดสดทุกแห่ง โดย โมบาย ยูนิต สสจ.รอ	ทุกไตรมาส
๕. ตรวจสอบร้านอาหารและแผงลอยจำหน่ายอาหารภายในเขตรับผิดชอบ รพ.สต.ทุกแห่ง ตามมาตรฐานการจัดตั้งร้านขายอาหารและแผงลอยจำหน่ายอาหารที่ถูกหลักสุขาภิบาล	ร้านอาหารและแผงลอยจำหน่ายอาหารภายในเขตรับผิดชอบ รพ.สต.ทุกแห่ง	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
๖. ประชาสัมพันธ์โครงการโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ เติมนรณรงค์ เสียตามสายหรือหออกระจายข่าว	รพ.สต.ทุกแห่ง	มกราคม - กันยายน ๒๕๖๗
ขั้นสรุปผล		
๑. ดำเนินการตรวจสอบสารปนเปื้อนซ้ำทุกไตรมาส		มีนาคม ๒๕๖๗ / พฤษภาคม ๒๕๖๗ / สิงหาคม ๒๕๖๗
๒. สรุปผลโครงการและรายงานผู้บังคับบัญชา ระดับจังหวัด		กันยายน ๒๕๖๗

งบประมาณ

- ขอสนับสนุนงบประมาณจาก โรงพยาบาลหนองพอก เป็นรายละเอียดดังนี้
    ๑. อุปกรณ์ทดสอบสารปนเปื้อนในอาหาร ๔ ชนิด
      - ชุดทดสอบสารบอแรกซ์ในอาหาร ๕ ชุด ๆ ละ ๙๐ บาท เป็นเงิน ๔๕๐ บาท
      - ชุดทดสอบสารกันราในอาหาร ๕ ชุด ๆ ละ ๑๒๐ บาท เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
      - ชุดทดสอบสารฟอกขาวในอาหาร ๕ ชุด ๆ ละ ๙๐ บาท เป็นเงิน ๔๕๐ บาท
      - ชุดทดสอบสารฟอร์มาลินในอาหาร ๕๐ ชุด ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน

๑. จำนวนตลาดสด ร้านอาหารที่ผ่านเกณฑ์การตรวจมาตรฐานร้านจำหน่ายอาหารตามหลักสุขาภิบาล ร้อยละ ๑๐๐
๒. จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม/กิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้และพฤติกรรมด้านอาหาร
๓. อัตราความเข้าใจหลักการเลือกซื้ออาหารที่สะอาดปราศจากสารปนเปื้อนของผู้บริโภค ร้อยละ ๘๐

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนได้บริโภคอาหารที่สะอาดปลอดภัยปราศจากสารเคมีและสิ่งปนเปื้อน
๒. ประชาชนมีความรู้และพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ถูกต้อง

ผู้เสนอโครงการ

๐๓๑๑๑

(นางสาวอภัสสร ดวงพรหมทอง)
นักวิชาการสาธารณสุข

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายมานะ ภูมิพันธุ์)
ผู้ช่วยสาธารณสุขอำเภอหนองพอก

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายสมพร โมครัตน์)
สาธารณสุขอำเภอหนองพอก

